

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lexicon Graecolatinum Novvm

Scapula, Johannes

Zwinger, Jacob

Basileae, 1628

De graecorum notis arthmeticis

[urn:nbn:de:bsz:31-107465](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107465)

Απλῆς	Simplex.
Διπλῆς	Duplex.
Τριπλῆς	Triplex.
Τετραπλῆς	Quadruplex.
Πενταπλῆς	Quintuplex.
Ἑξαπλῆς	Sexuplex.
Ἑπταπλῆς	Septuplex.
Ὀκταπλῆς	Octuplex.
Ἐναπλῆς	Noncuplex.
Δεκαπλῆς	Decuplex. Et ita deinceps, ἕκαστος ἑκατόν, χίλιος, μυριάς, Quibus addit infinita πλάσιον, multiplex.

Sequuntur ea quae in πλάσιον ἀριθμοῦ.

Διπλασιον	Duplus.
Τριπλασιον	Triplus.
Τετραπλασιον	Quadruplus.
Πενταπλασιον	Quincuplus.
Ἑξαπλασιον	Sexuplus.
Ἑπταπλασιον	Septuplus.
Ὀκταπλασιον	Octuplus.
Ἐναπλασιον	Noncuplot.
Δεκαπλασιον	Decuplus.
ἑκατοπλασιον	Vigecuplus. Et sic deinceps usque ad ἑκατοπλασιον seu ἑκατοπλασιον, centuplus: χίλιαπλασιον, millecuplus: μυριαπλασιον, decem milleno numero actus. Quibus itidem addit infinita πλάσιον, multiplex seu unumplex.

Substantivus quaedam ex numeralibus derivata.

Μονάς	Unitas numerus singularis.
Δυάς	Dualis numerus, secundum alios Binarius.
Τριάς	Ternarius numerus, vel Triunitas.
Τετρας	Quaternarius numerus.
Πεντάς, ἢ Πενταπέντες	Quintarius numerus.
Ἑξάς	Senarius numerus.
Ὀκτάς	Octonarius numerus.
Ἐνάς	Nonenarius numerus.
Δεκάς	Denarius numerus.
Ἑνδεκάς	Vigintiarius numerus.
ἑκατάς	Duodeniarius numerus.
ἑκατάς	Viceniarius numerus.
ἑκατάς	Ticeniarius numerus. Et ita deinceps usque ad ἑκατάς, centeniarius numerus: χίλιος, milleniarius numerus: μυριάς, numerus denarius millesimarius.

Adverbia numeralia.

Sunt et adverbium quaedam ex numeralibus nominibus orta.

Ἄσπῃ	Semel.
Δί	Bi.
Τρίς	Ter.
Τετρας	Quater.
Πεντάς	Quingies.
Ἑξάς	Sexies.
Ἑπτάς	Septies.
Ὀκτάς	Octies.
Ἐνάς	Novies.
Δεκάς	Decies.
Ἑνδεκάς	Viginti.
ἑκατάς	Duodecies.
ἑκατάς	Tredecies.
ἑκατάς	Quaterdecies.
ἑκατάς	Quindecies.
ἑκατάς	Sedecies.
ἑκατάς	Decies septies.
ἑκατάς	Decies octies.
ἑκατάς	Decies novies.
ἑκατάς	Viginti, seu Vicies.
ἑκατάς	Triginti, seu Tricies.
ἑκατάς	Quadraginti.
ἑκατάς	Quinquaginti.
ἑκατάς	Sexaginti.
ἑκατάς	Septuaginti.
ἑκατάς	Octoginti.
ἑκατάς	Nonaginti.
ἑκατάς	Centies.
ἑκατάς	Ducenties.
ἑκατάς	Trecenties.
ἑκατάς	Quadragesimae: & sic deinceps.
ἑκατάς	Milles.
ἑκατάς	Bi milles: & sic deinceps.
ἑκατάς	Decies milles.
ἑκατάς	Vicies milles: & sic deinceps usque ad μυριάς, μυριάς.

In infinitum autem est πλάσιον multoties, scriptus. Quibus addit πλάσιον, quousque & tones.

DE MENSIBVS, ET EQ-
VIVIS PAVIBVS.

DONDE apud omnes gentes comperitur fuisse menses: sed non eadem apud omnes fuit ratio: in primis veterum Aegyptiorum non conveniunt cum nostris, quod illi fuit & Hebraeorum mensura: tantum ad lunae cursum computarentur. Iuxta aspicant de lunae mense: postea vero ita descripti sint, ut in conficiendo anno magis ad Solis cursum quadrarent. Apud Aegyptios primus mensis à solitino festivo inchoabat annum: quod quum fore incidat in medium mentem Junium apud nos, mensis qui illi exacte respondeat, opponere non possumus, quum videamus eum partem sibi ex Junio capere, partem ex Julio, quae ratio eadem deinceps est in ceteris. Quoniam autem apud Graecos scriptores crebra occurrunt mentio non solum Atticorum mensium, sed etiam Aegyptiacorum & Hebraeorum, singulorum nomina & seriem subscribemus.

Aegyptiacorum.

Ἐκατομβάσιον, Junius. Primus hic fuit mensis Atticorum & anni initium, ut patet ex Dionysio Halicarnasensi, an. lib. 1. idemque ab hecatoribus factis maioribus, quae tunc habant, nomen accepit. Antiquus dicitur fuisse Ἐκρόσιον, (i. Saturnalis) à Boreo Hippodromo, à Macedonibus Loui, ut refert Plut. in Theophr. & Cameracensis & Alex.

Μεταγίτιον, Junius à Metagitiis Apollinis factis. Hunc mensis fuisse secundum annot. Suid. post Harpocrationem.

Βασίλειον, Augustus à Basilide sacris Plut. in Aristide.

Μαμακίτιον, Septembris à Μαμάδα quod turbidum aërem significat.

Μουσειών, October, sic dicitur à festo quod agitabatur in agris terrae iam collectis atque conditis, ut ex Plut. in Theophr. colligere licet.

Ἀρτεμιών, Novembris, dicitur quod ἀρτεμιών σημαίνει γένεσιν, At Philo. vel non esse incertum scribit, denominatum ita ἀρτεμιών ἄρθρον. Unde & Plut. in Sylla & Appian. lib. 1. Bell. civil. de Marcrob. Saturn. lib. 1. cap. 1.

Ποσειδών, (quod Neptuneus) Decembris, ut interpres Suidas. Latinitate tamen cum comparat. Plut. in Cael.

Γεμελιών, Ianuarius à Iunone quae nuptiis praesit, Suid.

Ἐλευθεριών, Februarius, à venatione cetorum.

Μαρτυριών, Martius, à Μαρτίη Diāne factis, Plut. in Theophr. Vide & Harpoc. & Suid.

Θαυριών, Aprilis, dicitur ἄθρα ἢ ἄθρα ἄθρα, quod erat festum ex eo nominatum, quia in eo primis eorum frugum quas calor Solis θάρον, ἢ θάλαρα πλεονάζει, produxerat, ἢ ἢ ὄφρα ἔσθον.

Συροφειών, Maius, à sacris umbraculis, Vide Dionys. Halic. Rom. an. lib. 1.

Aegyptiacorum.

- Θουσιών ἢ Θουσιών ἢ Σινομβάσιον.
- Παμφί ἢ Παμφί ἢ Ουτιμβάσιον.
- Ἀβυσιών ἢ Νομβάσιον.
- Χυσιών ἢ Σινομβάσιον.
- Τυσιών ἢ Γαυτιμβάσιον.
- Μεσοσιών ἢ Μεσοσιών ἢ Φιλομβάσιον.
- Φαυσιών ἢ Φαυσιών.
- Παυσιών ἢ Μάσιον. 3. Μαι. 6. 38.
- Παυσιών ἢ Μάσιον.
- Ἐπιφειών ἢ Μάσιον. 3. Μαι. 6. 38.
- Μεσοσιών ἢ Αὐγουστῶν.

Hebraeorum.

- Τισριών ἢ Σαπτιμβάσιον.
- Μαρשאσιών ἢ Οὐτιμβάσιον.
- Καθιθιών ἢ Νομβάσιον.
- Τισριών ἢ Δεκεμβάσιον.
- Σιβαῖ ἢ Ιανουάριον.
- Ἀδάρ ἢ Φεβρουάριον.
- Νισαν ἢ Μάρτιον.
- Ἰάριον ἢ Ἀπριλίον.
- Σιβαῖ ἢ Μάσιον.
- Ταμύρ ἢ Ιουνίον.
- Ἰβῶν ἢ Ἰουλίον.
- Ἐλὺλ ἢ Αὐγουστῶν.

De partibus mensis.

Dividunt Graeci mensem suum in tres decadas seu ἑξήκοντα μέρη, ut Pollox nominari posse ait. Primam vocant ἡμέρας ἢ ἡμέρας, sive ἡμέρας, secundam μέρη, sive ἡμέρας, vel ἡμέρας, tertiam ἡμέρας, sive ἡμέρας, aut ἡμέρας, vel ἡμέρας, sive ἡμέρας. Venantur igitur in diebus numerandis nominibus ordinalibus, ἡμέρας ἢ ἡμέρας, ἡμέρας, seu ἡμέρας, πέντη, sive ἡμέρας, sive ἡμέρας, & sic deinceps usque ad primam, cuiusque mensis dies vocetur ἡμέρας, (quoniam in ea erat nonagesimo) decima quinta peculiariter ab Hesiodo μίση, quoniam medietas